

Guldborg.

Synonymer. Guldborgæble.

Historie. Sorten er beskrevet af C. Matthiesen i »Gartner-Tidende« 1911 og i »Dansk Frugt« 1913. Den har Navn efter Landsbyen Guldborg på Lolland og er udbredt fra Guldborghave Frugtplantage og Planteskole, hvis Ejer, Otto Nielsen, var meget interesseret i Sorten. Guldborg er ikke beskrevet i udenlandske Pomologier og intet tyder på, at det skulde være en udenlandsk Sort; men noget sikkert om dens Herkomst vides ikke. På Sjælland har den været formeret under Navn af Maglemer fra Juellinge; i Herregården Juellinges Have ved Karise stod et særlig godt »Maglemer«-Træ, som man fandt værdig til Udbredelse. Det viste sig senere at være Guldborg. I 1870erne skal Sorten være blevet almindelig plantet på Lolland-Falster. Den var med i lagttagelsesplantningerne dernede i 1916 og er nu almindelig udbredt og værdsat for sine gode Egenskaber. I 1920 var den Nr. 36 i Planteskolerne efter Antal Træer under Tiltrækning. I 1937 var den Nr. 16 med 14000 Træer, hvoraf ca. Halvdelen var på Dværgrød.

Træet.

I **Planteskolen** er Sorten let at arbejde med. Den giver smukke oprette Træer af sluttet Vækst.

Grundstamme. Denne noget svagtvoksende Sort egner sig bedst for en kraftig Grundstamme. Trives udmærket på Vildstamme og på Gul Doucin.

Beskrivelse af Træet. Guldborg danner et opret, pænt, middelstort Træ. De ældste Træer på Lolland-Falster er nu 60—70 år; de er sunde, men dog i Tilbagegang. årsskuddene er ret korte og kraftige. Barken brun med gulligrøn! Skær, på fjorgammelt Træ gulgrøn. Skuddene er ikke meget hårede. Barkporer talrige, men små og ikke meget iøjnefaldende. Bladene er ret fåtallige, middelstore, ægformede, på Oversiden friskgrønne, på Undersiden gulgrønne, i Randen savtakkede. Bladstilkene er glatte, middellange og tynde, ved Basis rødlig. Akselbladene middelstore. Frugtknopperne er små, ægformede og rødbrune. Kromosombesætningen er normal. Blomstrer først på Sæsonen. Blomsterne er store. Blomsterstøvret er godt. Sorten sætter let Frugt og er en god Befrugter for andre Sorter.

Dyrkningsforhold. Guldborg vokser ret langsomt, og da Træet i den unge Alder er oprettvoksende, er dets Fordringer til Plads ret små. Først når Træerne er over 20 år, får de en mere overhængende Vækst. 25-årige Træer på Vildstamme i Frugthaven ved Bregentved målte 4 m i Højden og 5 m i Bredden. 8 m vil sandsynligvis passe som Slutafstand. Sorten er ikke så hårdfør som Maglemer, men den lykkes dog overalt her i Landet. Selve Træets Fordringer til Læ er ikke store, den stive, faste Krone står godt for Vinden, men da Frugterne hen mod Modningstiden let blæser af, er godt Læ dog nødvendigt. Den højere Temperatur, der følger med Læet, bidrager også til at give Farve og god Udvikling. Sorten trives på al Slags Jord, dog bedst på næringsrig, noget svær og muldrig Jord. rå let og mager Jord vil Væksten blive for ringe og Frugten for lille. Kan også trives på fugtig Bund. Bør gødes stærkt. Beskæringen kan indskrænkes til meget lidt, for kraftigtvoksende Træer kan Uddynding være tilstrækkelig. Noget stærkere Beskæring kan undertiden være heldig for at holde Træerne i Vækst. Sporebeskæring kan også anvendes, og da helst med lange Frugtsporer. Guldborg egner sig til Indpodning i andre Sorter; i en enkelt Plantage vilde Podningerne dog ikke rigtigt komme i Vækst på kraftige Sorter. Det turde være sjældent, at Træer af Sorten podes om. Frugtbarheden er tidligt indtrædende, i de første år dog ikke særlig stor, hvorimod noget ældre Træer bærer tilfredsstillende og regelmæssigt, når Bestøvningsforholdene er i Orden. Sorten er ikke tilbøjelig til at bære rigt, hvilket i og for sig er en god Egenskab, da man så lettere får en

jævn Høst af veludviklet Frugt. Frugtudtynding kan blive nødvendig, også a. H. t. at Frugten må være stor og veludviklet for at være en god Handelsvare.

Forhold overfor Sygdomme og Skadedyr. Guldborg er en hårdfør og sund Sort, som det er let at arbejde med. Skurv kan gøre sig stærkt bemærket, hvorfor de tidlige Beskyttelsessprøjtninger må udføres. Kræft ses sjældent. Spindemider synes at være den værste Plage. Angreb af Harer er noteret. Sprøjteskade er ikke almindelig.

Frugten.

Størrelsen. Middel til under; på unge Træer kan Frugten få en anselig Størrelse, medens den på ældre Træer let bliver lille. 6,5 cm høj og 6 cm bred.

5-årigt Træ på »Søborg«, Glud.

Formen. Højbygget, kegleformet, svagt femkantet og skæv. Bugen under Midten. Regelmæssig mod Bæger og Stilk. Smuk Form.

Farven. Ved Modenheden er Grundfarven lysegul til hvidgul og undertiden næsten hvid. Skyggefrugter har kun lidt Dækfarve. Solbeskinnede Frugter har en smuk Solside med Striber og Pletter af karminrødt. På enkelte Frugter er Grundfarven næsten skjult af Dækfarven. Overmoden Frugt får let brune Pletter og en grågul Farve. Huden noget fedtet, stærk. Hudpunkterne talrige, men ikke iøjnefaldende.

Bægeret er middelstort og lukket. Bægerhulen ret lille, dens fem Ribber går noget ned over Frugten. Støvtrådene midtstillede i det lille, kegleformede Bægerrør. Griflerne adskilte halvvejs ned, fildede.

Stilken er kort og tyk, den sidder i en ret dyb og snæver Grube, der er grøn i Bunden og længere oppe forsynet med kraftige, røde Striber.

Kødet hvidt og af en behagelig blød Konsistens, saftigt og velmagende. Efterhånden bliver det mere tørt og taber i Aroma. Lugten svag. Æblet kan blive glasset.

Kærnehuset lille. Kamrene med fåtallige, velnærede, lange, spidse og brune Kærner.

Modningstid. Plukkes ad flere Gange. Under gunstige Forhold kan der begyndes sidst i August, ellers i første Halvdel af September. Sælges og bruges med det samme, men kan gemmes til i Oktober—November, men ved lang Tids Opbevaring taber det i Kvalitet.

Anvendelse. Guldborg er et udmærket Spiseæble, der er meget afholdt af Forbrugerne og ligeledes værdsat af de Handlende, også fordi det pynter i Butikken.

Handelsværdi. Som et godt Bevis på Sortens Popularitet kan anføres, at når Beholdningen af Guldborg slipper op, hænder det, at der kommer andre Sorter frem under samme Navn. Er let at pakke og have med at gøre. En Dyrker bemærker, at Plukningen er noget vanskelig.

Dyrkningsværdi.

Om Sortens Dyrkningsværdi er der ingen Uenighed, alle anbefaler Guldborg. I Frugthaven er den meget taknemmelig at arbejde med. Frugtbarheden kunde ønskes tidligere indtrædende og lidt større, men i Forhold til den Plads, Træet optager, giver det en god Afgrøde. Frugtens Tendens til at blive lille og for lidt farvet må modarbejdes ved Kulturforanstaltninger. Frugten kommer på en Tid, da der er Brug for et godt Spiseæble, dens

Udseende og Kvalitet er netop, som det store Publikum ønsker det. Der er da også sket en hel Ændring i Indstillingen overfor denne Sort, efter at den er blevet udbudt i større Partier. Før kendte hverken de Handlende eller Køberne Guldborg af Navn, nu kender alle det.

Til Dyrkning i Privathaver kan Sorten anbefales uden Forbehold, og da Hårdførheden er god, kan den plantes i alle Landes Egne. Til Erhvervsfrugtavl kan Sorten ligeledes anbefales, men naturligvis kun i den Udstrækning, Frugtens korte Sæson betinger. Selv om der kan sælges mange Æbler af denne Sort, kan der givetvis bli ve Overproduktion og dermed urentable Priser. For helt små Haver er Sorten særdeles værdifuld p. G. a. dens ringe Krav til Plads, dens tidlige Modning og dens smukke, velsmagende Frugter, hvoraf der går mange på et kg. Guldborg kan espalieres.

Guldborg er en Hovedsort og kan karakteriseres som et af de bedste af vore tidlige, noget holdbare Spiseæbler.

Guldborg. 18-årigt Dværgtræ i Lollands Frugtplantage, 3,5 m højt og 4 m bredt.